

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПОТЕРПІЛОГО В КПК УКРАЇНИ

УДК: 343.122

Бояров В.І.,
професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Академії адвокатури України, кандидат юридичних наук, доцент

Сисоєнко Г.І.,
доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики Академії адвокатури України, кандидат юридичних наук, доцент

Анотація: В статті розглядаються деякі проблемні питання правового статусу потерпілого в сучасному кримінальному процесі України: підстави отримання статусу потерпілого, його права та обов'язки; питання, пов'язані з пред'явленням цивільного позову

Ключові слова: потерпілий, правовий статус, досудове слідство

За багатьох процесуальних позицій потерпілий знаходиться в нерівному положенні з підозрюваним та обвинуваченим, що свідчить про неповну реалізацію принципу рівності сторін в кримінальному судочинстві. Тому постійно постає питання про створення нової моделі самозахисту потерпілим своїх інтересів кримінальними процесуальними засобами.

Проблеми участі потерпілого в кримінальному судочинстві розглядалися багатьма науковцями: Александровим О.С., Бойковим А.Д., Брусніциним Л.В., Гошовським М.І., Кучинською О.П., Норм В.Т., Савицьким В.М., Труновим І.А. та ін. Але до цього часу залишається багато питань, які не вирішені у чинному кримінально-процесуальному законодавстві України, в тому числі у новому КПК України. Зокрема, в останні роки обґрунтовується думка про необхідність зміни ролі і статусу потерпілого – вона потребує послідовного проведення в кримінально-процесуальному законі ідеології, відповідно до якої не люди існують для держави, а державні інститути – для людей [1, 1].

У КПК України (2012 р.) потерпілий, серед інших учасників кримінального провадження, займає одне з центральних місць, хоча він не є стороною обвинувачення (може отримати цей статус лише у разі відмови прокурора від обвинувачення). Законодавець визначив процесуальний статус, права і обов'язки потерпілого та його представника, виділив йому окремий параграф у першому розділі Кодексу (в теоретичній класифікації учасників кримінального процесу потерпілий виділений законодавцем в окрему групу).

Потерпілим у кримінальному провадженні, відповідно до положень ст. 55 КПК визнається фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди. Потерпілою також може бути визнана юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди (за КПК 1960 р. юридична особа в такій ситуації могла виступати тільки як цивільний позивач). Тобто, підставами для визнання фізичної і юридичної особи потерпілими у кримінальному провадженні є шкода, яка їм заподіяна внаслідок здійснення дій, які кримінальним законом визнаються злочинними.

М.І. Гошовський і О.П. Кучинська підкреслюють, що шкода – це об'єктивна категорія, що являє собою ті зміни, які настали в майновому, фізичному, психічному, моральному стані особи внаслідок вчинення злочину. Шкода, заподіяна злочинном, і шкода, що є підставою для визнання особи потерпілою, має об'єктивний характер і тому вона включається до об'єктивної сторони злочину. На їх думку, поняття майнової шкоди, завданої злочинном потерпілому, охоплює: заподіяну злочинном особі пряму, безпосередню шкоду в її

майновому та грошовому виразі; неодержані внаслідок скоєння злочину доходи; оцінені у грошовому виразі витрати на лікування, протезування, відновлення здоров'я потерпілого, а в разі його смерті – на поховання й виплати з підтримання матеріального добробуту і виховання непрацездатних членів сім'ї потерпілого та його неповнолітніх дітей, а також кошти, витрачені закладом охорони здоров'я на стаціонарне лікування потерпілої особи [2].

Якщо відсутня фізична і матеріальна шкода, то як наслідок злочинних дій завжди є моральна шкода, яка виступає складовою частиною всякої шкоди, завданої особі кримінальним правопорушенням. На це наголошує і п. 2 ч. 3 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди» від 31 березня 1995 р., відповідно до якої особа, якій злочинном заподіяно моральну, фізичну або майнову шкоду, вправі пред'явити цивільний позов про стягнення моральної шкоди в кримінальному процесі або в порядку цивільного судочинства [3].

Під моральною (немайновою) шкодою слід розуміти втрати немайнового характеру внаслідок моральних чи фізичних страждань, внаслідок фізичного або психічного впливу, або інших негативних явищ, заподіяних фізичній чи юридичній особі незаконними діями або бездіяльністю інших осіб. Моральна шкода може проявлятися в приниженні честі, гідності, престижу або ділової репутації, моральних переживань у зв'язку з ушкодженням здоров'я, погіршення або позбавлення можливості реалізації своїх звичок, погіршення відносин з оточенням, порушенні права власності (в тому числі інтелектуальної), та інші негативні наслідки морального характеру.

Розмір відшкодування моральної (немайнової) шкоди суд визначає в межах заявлених вимог залежно від характеру та обсягу заподіяних потерпілому моральних і фізичних страждань, з урахуванням в кожному конкретному випадку ступеня вини обвинуваченого та інших обставин. Зокрема, враховується характер і тривалість страждань, стан здоров'я потерпілого, тяжкість завданої травми, наслідки тілесних ушкоджень, істотність вимушених змін у його життєвих і виробничих стосунках, ступінь зниження престижу, ділової репутації тощо.

Законами України передбачена можливість відшкодування моральної шкоди у грошовій формі (ст. 440¹ ЦК України; ст. 12 Закону України «Про охорону праці»; ст. 3 Закону України «Про інформацію»; ст. 44 Закону України «Про авторське право і суміжні права»; ст. 3 Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої незаконними діями ор-

ганів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду»), але відсутній чіткий порядок відшкодування, порядок нарахування сум збитків, критерії їх нарахування, межі відшкодування. В судовій практиці продовжують користуватися суб'єктивними оціночними критеріями – «справедливість», «індивідуальні особливості потерпілого», «розумність». В той же час ч. 1 ст. 1177 ЦК України встановлює, що у випадках, якщо не встановлено особу яка вчинила кримінальне правопорушення або вона є неплатоспроможною, то у цьому випадку заподіяну шкоду повинна відшкодувати держава, з послідуочим стягненням завданих збитків з обвинуваченого. Але фактично ця норма закону не працює, у зв'язку із відсутністю відповідного законодавства.

Про заподіяння фізичної шкоди йдеться в ситуаціях, коли в результаті вчинення кримінального правопорушення людині, як фізичній істоті, завдано побої, тілесні ушкодження, мордування, катування, спричинені фізичні страждання, біль. Мається на увазі фактичний стан здоров'я людини, яким би він не був на момент посягання.

Відповідно до вимог ст. 242 КПК України слідчий або прокурор зобов'язаний звернутися до експерта для проведення експертизи щодо встановлення тяжкості та характеру тілесних ушкоджень або причини смерті.

Майнова шкода здебільшого пов'язана з втратою, привласненням, знищенням або пошкодженням майна, тобто у зв'язку з посяганням на відносини власності у формі певних матеріальних об'єктів. На практиці питання стосовно визначення розміру заподіяної шкоди вирішується виходячи з вартості майна, яка була для нього встановлена на момент вчинення кримінального правопорушення. Розмір же майнової шкоди який підлягає відшкодуванню повинен обчислюватись, виходячи з цін на аналогічне майно, на момент розгляду справи в суді.

Пред'явлення цивільного позову про відшкодування завданих збитків під час кримінального провадження (до початку судового розгляду) є дієвим засобом захисту законних прав і інтересів потерпілого, спрямованого на відновлення порушених прав шляхом включення виду й розміру шкоди, завданої кримінальним правопорушенням до обставин, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні.

При цьому, з метою забезпечення заявленого цивільного позову слідчий, прокурор зобов'язані вжити всіх заходів для встановлення належного підозрюваному (обвинуваченому) нерухомого і рухомого майна, грошей, цінних паперів, корпоративних і майно-

вих прав інтелектуальної власності, яке перебуває у нього або у інших осіб. Після встановлення наявності такого майна прокурор або слідчий за погодженням з прокурором, має право звернутися до слідчого судді, суду для вирішення питання про арешт майна. Таким правом наділено й потерпілого після подання ним відповідної позовної заяви і визнання його цивільним позивачем. Але потерпілий, за чинним КПК, може бути обмежений у своєчасному отриманні відповідної інформації. І звернення з позовом може мати місце вже тоді, коли винувата особа приховала майно, гроші та ін.

Не зовсім логічною, на нашу думку, є позиція законодавця, яка викладена у ч. 3 ст. 128 КПК, де зазначено, що прокурор може подати позов в інтересах громадян, які через фізичний чи матеріальний стан, неповноліття, похилий вік, недієздатність або обмежену дієздатність неспроможні самостійно захистити свої права. В умовах, коли прокурор позбавляється деяких функцій, зокрема, представництва в суді інтересів громадян у випадках, визначених законом – у зазначених ситуаціях можна було б її вирішити шляхом визначення обов'язковою участь адвоката-представника у разі участі осіб – з числа потерпілих, в яких є відповідні фізичні вади.

У разі укладення угоди про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим, відшкодування завданої шкоди потерпілому, встановлення строків її відшкодування, є важливою складовою такої угоди, невиконання яких є підставою для скасування вироку, яким була затверджена угода.

Якщо внаслідок кримінального правопорушення настала смерть особи або вона перебуває у стані, який унеможливує надання нею відповідної заяви, положення ч. 1–3 ст. 55 КПК поширюються на близьких родичів чи членів сім'ї такої особи, які набувають прав потерпілого. Стаття 49 КПК (1960 р.) не мала такого положення, воно частково було відображено в постанові Пленуму Верховного Суду України «Про деякі питання, що виникли в практиці застосування судами України норм кримінально-процесуального законодавства, яким передбачені права потерпілих від злочинів» від 22 грудня 1978 р. [4]. Одночасно, в новому законі суттєво розширено значення терміну «близькі родичі та члени сім'ї». Якщо раніше під цю категорію підпадало 8 осіб, то в даний час їх чисельність збільшилась на 19 осіб. Цей перелік є вичерпним, і інші особи брати участь у справі як потерпілі не можуть. Потерпілим визнається особа з числа близьких родичів чи членів сім'ї, яка подала заяву про залучення її до провадження як потерпілого, і на неї поширюється процесуальний статус потерпілого. У

разі бажання інших близьких родичів чи членів сім'ї, за відповідним клопотанням – потерпілими може бути визнано кілька осіб.

Після того, як особа, яка перебуває у стані, що унеможливує подання нею відповідної заяви, набуде здатності користуватися процесуальними правами, вона може подати заяву про залучення її до провадження як потерпілої. Визнання її потерпілою має бути процесуально оформлено постановою слідчого або прокурора, ухвалою слідчого судді або суду. Питання подальшої спільної участі у справі, близьких родичів чи членів сім'ї, і особи, яка перебувала в стані, що унеможливує подання нею відповідної заяви, вирішується за їх спільною домовленістю, виходячи із інтересів потерпілого в кримінальному провадженні.

Законом також передбачені обставини, які виключають участь особи у кримінальному провадженні як потерпілого. Так, за наявності очевидних та достатніх підстав вважати, що заява, повідомлення про кримінальне правопорушення або заява про залучення до провадження як потерпілого подана особою, якій не завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, слідчий або прокурор виносить вмотивовану постанову про відмову у визнанні потерпілим, яка може бути оскаржена до слідчого судді. Відповідно до постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами законодавства, яким передбачені права потерпілих від злочинів» від 2 липня 2004 р. не може бути визнано осіб потерпілими, якщо вони постраждали від кримінального правопорушення, вчиненого ними ж. Якщо ж особа спровокувала вчинення злочину щодо неї своїми діями і отримала тілесні ушкодження, це не є підставою позбавлення її статусу потерпілої [5].

Визначено момент з якого у особи, яка звернулась із заявою про вчинення щодо неї кримінального правопорушення виникають права і обов'язки потерпілого – момент подання заяви, шляхом вручення йому пам'ятки про процесуальні права та обов'язки.

Якщо особа не подала заяву про вчинення щодо неї кримінального правопорушення або заяву про залучення її до провадження як потерпілого, то слідчий, прокурор, суд має право визнати особу потерпілою лише за її письмовою згодою.

Виникнення прав і обов'язків потерпілого у особи не є свідченням набуття нею відповідного статусу потерпілого, оскільки набуття певного процесуального статусу повинно відбуватись в рамках кримінального провадження, а не поза ним, оскільки особа набуває передбачені законом права учасника процесу лише тоді, коли про це буде прийнято відповідне проце-

суальне рішення. В законі йде мова про виникнення, зародження передбачених в законі прав і обов'язків потерпілого. Тільки у випадку звернення особи із заявою про вчинення стосовно неї кримінального правопорушення, особа яка прийняла відповідну заяву зобов'язана вручити їй пам'ятку про процесуальні права та обов'язки. Наразі в законі нічого не говориться про необхідність з'ясувати у особи, чи зрозумілі вони їй, і в разі необхідності роз'яснити їх, як це відбувається перед початком допиту потерпілого в судовому засіданні, оскільки не розпочато кримінальне провадження. Момент визнання особи потерпілим не може передувати початку досудового розслідування. Подача заяви особою і внесення її до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР) не є одночасною дією. Закон вимагає від особи, яка прийняла заяву, негайно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинення кримінального правопорушення внести відповідні відомості до ЄРДР та розпочати розслідування. Здійснення досудового розслідування до внесення відомостей до реєстру або без такого внесення не допускається, за виключенням проведення у невідкладних випадках огляду місця події, що здійснюється негайно після завершення огляду. Тільки після цього можливо остаточне вирішення питання про надання особі відповідного статусу в рамках кримінального провадження, і особа, яка буде приймати це рішення повинна переконатись: що мало місце вчинення кримінального правопорушення; яким завдано шкоду; що є причинний зв'язок між кримінальним правопорушенням і завданою шкодою; що особі завдана та шкода про яку йде мова в законі; що відсутня інформація, що особа отримала пошкодження в результаті вчиненого нею кримінального правопорушення; що особа, яка подала заяву є близьким родичем чи членом сім'ї особи, яка загинула в результаті вчиненого кримінального правопорушення або перебуває у стані, який унеможливує подання нею відповідної заяви.

Якщо є очевидні та достатні підстави вважати, що заява про вчинення щодо неї кримінального правопорушення або заява про залучення до провадження в якості потерпілого подана особою, якій не завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, слідчий або прокурор виносить вмотивовану постанову про відмову у визнанні потерпілим.

Отже, надання особі статусу потерпілого у кримінальному провадженні є результатом прийняття відповідного процесуального рішення, яке слідчий, прокурор приймають у формі постанови, а слідчий суддя, суд у формі ухвали, коли реально створюються відповідні умови і забезпечується можливість особі здійснення передбачених законом прав, їх реалізації.

Участь особи у кримінальному провадженні як потерпілої пов'язана з реалізацією наданих їй прав і виконання покладених на неї обов'язків. Мета участі потерпілого у кримінальному провадженні пов'язана з необхідністю відновити порушені права або компенсувати завдану злочином шкоду, здебільшого вона носить обвинувальний характер, оскільки потерпілий зацікавлений викрити особу у вчиненому кримінальному правопорушенні.

Початок досудового розслідування тісно пов'язаний з дією загальних засад кримінального провадження, зокрема публічності, коли прокурор, слідчий зобов'язані в межах своєї компетенції розпочати досудове розслідування в кожному випадку безпосереднього виявлення ознак кримінального правопорушення, або в разі надходження заяви (повідомлення) про вчинення кримінального правопорушення, за виключенням випадків, коли кримінальне провадження може бути розпочате лише на підставі заяви потерпілого - так зване кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення (щодо кримінальних правопорушень вказаних в ст. 477 КПК України).

Відповідно до поданої заяви про вчинення стосовно нього кримінального правопорушення потерпілий має право давати показання, як в усній так і в письмовій формі. Допит проводиться за місцем проведення досудового розслідування або в іншому місці за погодженням із потерпілим. Також потерпілий має право не відповідати на запитання з приводу тих обставин, щодо надання яких є пряма заборона в законі (таємниця сповіді, лікарська таємниця, професійна таємниця захисника, таємниця нарадчої кімнати тощо) або які можуть стати підставою для підозри, обвинувачення у вчиненні нею, близькими родичами чи членами сім'ї кримінального правопорушення, а також щодо службових осіб, які виконують негласні слідчі (розшукові) дії, та осіб, які конфіденційно співпрацюють із органами досудового розслідування.

Під час проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій за участі потерпілого він має право на активну участь в них шляхом постановки запитань, подачі своїх зауважень та заперечень щодо порядку проведення дії, що підлягає обов'язковому занесенню до відповідного протоколу, та знайомитися з ними в повному обсязі, застосовувати при цьому технічні засоби.

У виняткових випадках (ст. 225 КПК), пов'язаних із необхідністю отримання показань потерпілого під час досудового розслідування, якщо через існування небезпеки для життя і здоров'я потерпілого, його тяжкої хвороби, наявності інших обставин, що унеможливають його допит в судді або можуть впли-

нути на повноту чи достовірність показань, сторона кримінального провадження має право звернутися до слідчого судді із клопотанням провести допит такого потерпілого в судовому засіданні (в тому числі одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб). У такому випадку допит потерпілого здійснюється у судовому засіданні в місці розташування суду або перебування хворого потерпілого в присутності сторін кримінального провадження з дотриманням правил проведення допиту під час судового розгляду. Для допиту тяжкого хворого потерпілого може бути проведено виїзне судове засідання. З метою перевірки правдивості показань потерпілого та з'ясування розбіжностей з показаннями, наданими в судовому засіданні під час досудового розслідування, вони можуть бути оголошені при його допиті під час судового розгляду.

Зазначивши право потерпілого подавати докази, законодавець не встановив обмежень, встановивши чіткий їх перелік, вказавши тільки на те, що їх збирання повинно відбуватись шляхом: витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, службових та фізичних осіб речей, копій документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізій, актів перевірок; ініціювання та заявлення клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій, а також шляхом здійснення інших дій, які здатні забезпечити подання суду належних і допустимих доказів. Не логічним, на нашу думку, є відсутність у ст. 244 КПК згадки про потерпілого, як особи, яка може звернутися до слідчого судді з клопотання про залучення експерта, а також у ч. 2 ст. 243 КПК, де потерпілий не згадується як особа, що має право самостійно залучати експертів на договірних умовах.

Під час досудового розслідування потерпілий має право оскаржити бездіяльність слідчого, прокурора, якщо вона полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення, у неповерненні тимчасово вилученого майна, а також у нездійсненні інших процесуальних дій, які він зобов'язаний вчинити у встановлений законом строк. Також можуть бути оскаржені рішення слідчого, прокурора про зупинення кримінального провадження, про його закриття, про відмову в задоволенні клопотання про проведення процесуальних дій, передбачених законом, а також рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора при застосуванні заходів безпеки.

У разі необхідності у кримінальному провадженні інтереси потерпілого може представляти представник – адвокат. Якщо юридична особа визнана потерпілим, то її представником у кримінальному провадженні може бути як її керівник, або інша особа, уповноважена законом або установчими документами, працівник юридичної особи за довіреністю, а також особа, яка має право бути захисником у кримінальному провадженні. Представник користується процесуальними правами потерпілого, інтереси якого він представляє, крім процесуальних прав, реалізація яких здійснюється безпосередньо потерпілим і не може бути доручена представнику.

Під час судового розгляду потерпілий бере участь у безпосередній перевірці доказів, підтримує обвинувачення в суді у випадку відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення, висловлює свою думку стосовно призначення покарання обвинуваченому, а також при вирішенні питання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.

Набувши статус потерпілої в кримінальному провадженні особа одночасно з правами отримує певний перелік зобов'язань, виконання яких спрямовано на захист особи, її свобод та законних інтересів, встановлення істини у справі. Зокрема, потерпілий зобов'язаний з'являтися за викликом слідчого, прокурора, слідчого судді і суду, незалежно від того, що згідно закону в нього є право давати показання, а не обов'язок, а в разі неможливості своєчасного прибуття – завчасно повідомити про це, а також про причини неможливості прибуття. У разі, якщо потерпілий, отримавши повістку про виклик, або був ознайомлений з її змістом іншим шляхом, не з'явився без поважних причин або не повідомив про причини свого неприбуття, на нього може бути накладене грошове стягнення.

Участь потерпілого в слідчих (розшукових) діях тісно пов'язана з його обов'язком давати правдиві показання (ч. 3 ст. 224 КПК України), своїми діями не перешкоджати встановленню обставин кримінального правопорушення, та не розголошувати без дозволу слідчого, прокурора, суду відомості, які стали йому відомі у зв'язку з участю у кримінальному провадженні і які становлять охоронювану законом таємницю, під загрозою кримінальної відповідальності.

В ході досудового слідства, на підставі постанови прокурора, потерпілий зобов'язаний прийняти участь у такій слідчій дії як освідування, для виявлення на його тілі слідів кримінального правопорушення або особливих прикмет. Потерпілому пропонується добровільно пройти освідування, а в разі його від-

мови освідчування проводиться примусово. Аналогічним чином відбувається відібрання біологічних зразків для проведення експертних досліджень.

Також потерпілий зобов'язаний прийняти участь у проведенні амбулаторної медичної або психіатричної експертизи, якщо виникла потреба в їх проведенні. В разі ухилення від участі в їх проведенні до нього можуть бути застосовані заходи примусового залучення за ухвалою слідчого судді, суду.

Таким чином, вважаємо, що процесуальний статус потерпілого потребує подальшого вдосконалення, оскільки залишаються без чіткого врегулювання питання пов'язані з відшкодуванням збитків, включаючи

процесуальні витрати, надання допомоги жертвам злочинів до і після судового розгляду, створення більш ефективної системи компенсації втрат понесених потерпілим в результаті вчинення кримінального правопорушення. Система кримінального покарання повинна бути спрямована на відновлення прав потерпілого, на захист його інтересів, коли держава бере на себе частину відповідальності за вчинення стосовно особи злочину, оскільки саме вона не змогла забезпечити в повній мірі гарантовані особі права, і тільки шляхом ухвалення обвинувального вироку засвідчила факт вчинення стосовно особи кримінального правопорушення

ЛІТЕРАТУРА:

1. Колузакова Е.В. Участие потерпевшего, его представителя в уголовном преследовании по делам публичного обвинения : автореф. дисс.... канд. юрид. наук: специальность 12.00.09 / Колузакова Елена Владимировна. – Н. Новгород, 2008. – 23 с.

2. Гошовський М.І. Потерпілий у кримінальному процесі України / М.І. Гошовський, О.П. Кучинська. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – 192 с.

3. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди» від 31 березня 1995 р. // Постанови Пленуму Верховного Суду України (1973–2004) / за загальною редакцією В.Т. Маляренка. – Офіційне видання. – К. : 2004. – С. 90-106.

4. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про деякі питання, що виникли в практиці застосування судами України норм кримінально-процесуального законодавства, яким передбачені права потерпілих від злочинів» від 22 грудня 1978 р. // Постанови Пленуму Верховного Суду України (1973–2004) / за загальною редакцією В.Т. Маляренка. – Офіційне видання. – К. : 2004. – С. 275–283.

5. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами законодавства, яким передбачені права потерпілих від злочинів» від 2 липня 2004 р. / Постанови Пленуму Верховного Суду України (1973–2004) / за загальною редакцією В.Т. Маляренка. – Офіційне видання. – К. : 2004.

НЕКОТОРЫЕ ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ ПРАВОВОГО СТАТУСА ПОТЕРПЕВШЕГО В УПК УКРАИНЫ

Бояров Виктор Иванович

Сысоенко Григорий Иванович

Аннотация: В статье рассматриваются некоторые проблемные вопросы правового статуса потерпевшего в современном уголовном процессе Украины: основания получения статуса, его права и обязанности; вопросы, связанные с подачей гражданского иска.

Ключевые слова: потерпевший, правовой статус, досудебное следствие.

SOME PROBLEM QUESTIONS OF LEGAL STATUS OF VICTIM ARE IN CPC OF UKRAINE

Boyarov Victor I.

Sysoenko Grygorii I.

Summary: In the article some problem questions of legal status of victim are examined in modern criminal procedure of Ukraine : grounds for the receipt of status, his right and duty; questions related to the serve of civil action.

Keywords: victim, legal status, pre-trial investigation.